

JA INNOVATION CAMP 15. február 2022

VÝZVA - Moderné vzdelávanie v 21. storočí

Opis problému

Situácia v školách v uplynulých dvoch rokoch bola poznačená pandémiou, ktorá spôsobila, že školy boli v rôznych vlnách zatvorené. Prezenčná výučba sa rozbiehala len pozvoľne a dištančná nebola v mnohých prípadoch postačujúca. Náš vzdelávací systém, a to ako a čo sa žiaci na školách učia, je pravidelne témou rôznych odborných diskusií, zmien a reforiem.

Súčasný stav nám hovorí o tom, že reforma vzdelávacieho obsahu, teda toho, čo sa žiaci učia je potrebná, čo platí aj o spôsobe jej realizácie, nevynímajúc materiálno-technické vybavenie škôl a samotných tried.

V súčasnosti majú žiaci možnosť aktívne sa zapájať do diania na svojej škole prostredníctvom žiackych samospráv. V roku 2021 realizovalo Centrum vedecko-technických informácií SR, na základe požiadavky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR [prieskum o Žiackych samosprávach v základných a stredných školách](#).

Z nej vyplynulo, že žiacke samosprávy šk. roka 2021/2022 predložili vedeniu školy konkrétne návrhy a pripomienky zamerané na tieto oblasti: realizáciu rôznych akcií, podujatí a súťaží, návrhy na projekty, mimoškolskú činnosť a záujmové krúžky, zapojenie sa do charitatívnych a dobrovoľníckych aktivít, zlepšenie stravovania, návrhy na zlepšenie technického stavu a vnútorného vybavenia školy, návrhy na úpravy okolia školy, pripomienky k vnútornému školskému poriadku, pripomienky k organizácii, návrhy na riešenie nevhodného správania žiakov a hodnotenie pedagógov, názory na klasifikáciu žiakov. Takéto návrhy nedostalo len 15,2 % škôl.

Z [dotazníkového prieskumu „Čo si myslia mladí?“](#), ktorý v období december – marec 2021 realizovalo Centrum pre výskum etnicity a kultúry pre organizáciu IUVENTA, a ktorý bol zameraný na rôzne aspekty života mladých ľudí v súčasnej spoločnosti, vyplývajú zaujímavé zistenia o zapájaní žiakov v škole do rôznych rozhodnutí.

Prieskum priamo uvádza: „Mladí ľudia často hovoria, že ak bývajú zapájaní do rozhodovania na úrovni školy, často ide len o veci, ktoré v skutočnosti nie sú dôležité a na beh školy nemajú prakticky žiaden vplyv. Učitelia či vedenie školy im vymedzuje len priestor, ktorý ich takpovediac „nebolí“ (napríklad mimovyučovacie aktivity, výlety, výzdoba tried a podobne). Avšak do toho, čo sa žiaci budú učiť, je aspoň niekedy zapájaná necelá tretina študentov, pričom 45% do týchto rozhodnutí nie je zapájaných nikdy.

V podstate žiaden faktor, či už typ školy, veľkosť školy/mesta?, výška ročníka, či región nemajú vplyv na to, či sú mladí ľudia do rozhodovania v škole zapájaní. Zdá sa, že miera (ne)zapájania je charakteristická pre samotný vzdelávací systém, a tým pádom úplne rovnomerne rozložená v rôznych

prostrediach. Je preto možno predpokladať, že ide skôr o individuálne charakteristiky učiteľov alebo vedenia škôl, ktoré rozhodujú o tom, či budú mladí ľudia do rozhodovania zapojení alebo nie.“

Tento prieskum sa zamerail aj na otázku hodnotenia vzdelávacieho systému mladými ľuďmi. Z prieskumu vyplynulo, že 10 % mladých ľudí vníma náš vzdelávací systém ako veľmi kvalitný aj v porovnaní s krajinami Západnej Európy; 26 % sa vyjadrilo, že je nekvalitný a bolo by ho potrebné od základov zmeniť; 60 % sa domnieva, že je celkom kvalitný, ale má viaceré rezervy, ktoré by bolo potrebné riešiť; zvyšné 4 % sa vyjadrilo, že nevedia na otázku odpovedať.

Prieskum sa zamerail aj na otázku, ako škola pripravila žiakov na to, aby sa dobre uplatnili na trhu práce. Z výsledkov vyplynulo, že až 72 % mladých ľudí, ktorí hodnotia vzdelávací systém ako kvalitný, si tiež myslí, že ich škola pripravila na trh práce dostatočne. Spomedzi kritikov vzdelávania si to myslí necelých 30 %. Tí sú zároveň aj skeptickí voči tomu, či sa im podarí nájsť si prácu v mieste svojho bydliska. Skôr si myslia, že si prácu budú musieť hľadať v zahraničí.

Zaujímavým zistením bolo aj hodnotenie kvality učiteľov. Tých hodnotili najlepšie stredoškóiaci, ktorí do rozhodovania o rôznych aspektoch vzdelávania bývajú aspoň niekedy zapájaní. Tí, ktorí takto zapájaní nebývajú nikdy, hodnotili učiteľov horšie. Silným faktorom pre pozitívne hodnotenie učiteľov bolo aj to, ako stredoškóiaci vnímajú, že ich škola pripravila na uplatnenie sa na trhu práce. Tí, ktorí sú presvedčení, že ich škola na trh práce pripravila, hodnotili učiteľov jednotkou alebo dvojku. Naopak tí, čo o tom pochybujú, zvolili hodnotenie trojkou až päťkou.

Z uvedených prieskumov vyplýva, že žiacke samosprávy fungujú v rámci svojich možností celkom dobre a snažia sa zlepšovať život v škole aspoň v oblastiach, kde to možné je.

Tiež však môžeme vidieť, že mladí ľudia by sa radi aktívnejšie zapájali aj priamo do procesu vzdelávania a boli tak jeho súčasťou. Väčšina opýtaných žiakov si tiež myslí, že náš vzdelávací systém je síce celkom kvalitný, ale má určité rezervy, ktoré treba odstrániť.

Výzva

Zamyslite sa nad tým, čo konkrétne by ste chceli, aby sa vo vašom vzdelávaní zmenilo tak, aby bolo kvalitnejšie a vedelo vás lepšie pripraviť na trh práce? Navrhните, ako by malo vyzeráť moderné vzdelávanie v 21. storočí.

Zadanie

Pri riešení výzvy sa neorientujte iba na materiálno-technické vybavenie školy (učebné pomôcky, počítače, učebnice a pod.). Skúste sa zamerať na obsah a formu vzdelávania, teda čo sa učíte, aké vedomosti a zručnosti získavate, a akým spôsobom vyučovanie prebieha. Vychádzajte z vlastných skúseností (pozitívnych aj negatívnych), prípadne dobrých príkladov z praxe, o ktorých ste počuli.

Zamyslite sa a skúste si zodpovedať tieto otázky:

- Aké vedomosti alebo zručnosti vám chýbajú a chceli by ste ich v škole získať?
- Ako by mali vyučovacie hodiny prebiehať? / Ako (akou formou) by malo vyučovanie prebiehať?
- Čo by mali učitelia robiť inak, lepšie a čo naopak robia dobre?
- Ako by ste vedeli prispieť k lepšiemu vzdelávaniu vy, žiaci?
- Čo by vám konkrétne pomohlo, aby ste sa potrebné vedomosti naučili a vedeli ich uplatniť v praxi?

Hodnotiace kritériá

- Obsah riešenia
- Kreativita/inovačné riešenia
- Aplikovateľnosť riešenia
- Prezentácia riešenia